

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים מנהלייםבע"מ 360/24
בע"מ 715/24

לפני:

כבוד השופט יי עמית
כבוד השופטת יי וילנר
כבוד השופט עי גרוסקופף

1. הוועדה הבוחנת לפי חוק לשכת

המערעות
בע"מ 360/24
והמשיבות 2-1
בע"מ 715/24:

2. לשכת עורכי הדין בישראל

נ ג ד

1. מארון פארס ו-28 אחי
המשיבים בע"מ
360/24
והמערעים
בע"מ 715/24:

2. אורית ממן וולף ו-9 אחי

3. אמנון אורן ו-46 אחי

4. יונס נארום

5. מאשה נאור

ערעורים על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט
לעניינים מנהליים מיום 1.1.2024 בעת"מ 1020-09-23 שניתן על ידי השופט נמרוד
פלקס

תאריך הישיבה: כ"ט בשבט התשפ"ד (8.2.2024)

מזכירת הרכב: אלמה גלבווע שכתמן
קלדנית: גלית / רינהבשם המערעות
בע"מ 360/24
והמשיבות 2-1
בע"מ 715/24: עו"ד מירית שלו; עו"ד מאיה מאורבשם המשיב 1
בע"מ 360/24
והמערער 1
בע"מ 715/24: עו"ד אורן טסלר; עו"ד ערן לוי אגמי; עו"ד אורן זיגלרבשם המשיב 2
בע"מ 360/24
והמערער 2
בע"מ 715/24: עו"ד אבי ויינרוט; עו"ד אורן מגדיש

בשם המשיב 3
 בעע"מ 360/24
 והמערער 3
 עו"ד שי תורן : בעע"מ 715/24

בשם המשיב 4
 בעע"מ 360/24
 והמערער 4
 אין התייצבות : בעע"מ 715/24

בשם המשיבה 5
 בעע"מ 360/24
 והמערער 5
 בעצמה : בעע"מ 715/24

פרוטוקול

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

כבוד השופט יי עמית : עוד 4 ימים יש בחינה. נניח שזה יכול לפגוע בערוער שלכם. אם אנו פוסלים את מה שבית המשפט המחוזי פסק. אנו לא כל כך רוצים לפגוע במתמחים / בסטודנטים. אם נניח נקבל את הערועור במישור העקרוני, האם הם לא יפגעו כי הבחינה היא בעוד 4 ימים. האם אפשר לעזוב את הנושא העקרוני

עו"ד שלו : לאור הערת אדוני הוועדה הבוחנת פעמיים בחרה לערער ולכבד את הערת אדוני ולא להגיש בקשה לעיכוב ביצוע. הפעם הוועדה הבוחנת בחרה להגיש בקשה לעיכוב ביצוע כי באמת סברה שההתערבות בשאלה זו היתה שלא כדין. הסיווג לעמדת הוועדה היה נכון, וגם אם היה ספק לא היה צריך לפסול את השאלה ולכן הגשתי בקשה לעיכוב ביצוע.

כבוד השופט יי עמית : אני עוד לא נכנס לגוף הערועור.

כבוד השופטת יי וילנר : לא עוכב הביצוע.

עו"ד שלו : יש החלטה של כבוד השופט כבוב לעיכוב ביצוע.

כבוד השופט יי עמית : אתן עוד רמז, זה יכול להיות גם לא בהסכמה.

כבוד השופט ע' גרוסקופף : את מצפה ממישהו שיגש שוב לבחינה. ומה האופציה?

כבוד השופט יי עמית : מאחר שהצד השני ידבר על התיישנות, אם הייתי עושה משאל עם בקרב עורכי דין האם התיישנות היא דיונית או מהותית? נקודות החיתוך בין מהותי לדיוני, אנו חושבים שיש ממש בערועור. יש לנו נטייה לקבל את הערועור.

כבוד השופט ע' גרוסקופף :

לקבל את הערועור גם מהטעם המהותי.

1
2 כבוד השופט יי עמית: אתם יודעים שכתוב בשטרי משכנתא 33 ו-38 כולנו יודעים למה הכוונה. גם
3 בשטרי משכנתא כשכתוב 38 אנו יודעים על מה מדובר. עו"ד ויינרוט כתב תשובה די מתוחכמת. בסוף יש
4 בה משהו, אך הנטייה שלנו לקבל את הערעור אך ללא ההיבט המעשי הכבד.

5
6 עו"ד שלו: עמדת הוועדה הבוחנת זה היסור שהיא הולכת איתו.

7
8 כבוד השופט יי עמית: לעיתים זה נקבע יותר מהר.

9
10 כבוד השופטת יי וילנר:

11 הרעיון הוא לכתוב את הדברים. להביא את זה בכתיבה.

12
13 כבוד השופט יי עמית: נעבור לערעור ההתיישנות. אף תשובה היא לא ממש טובה. לא אהבתי את השאלה
14 על ההתיישנות אך ההנחיות שלהם היא מה התשובה הכי טובה.

15
16 כבוד השופט עי גרוסקופף: אני לא אהבתי להיבחן פעמיים שלוש בשנה. יש 40 שאלות. הם
17 צריכים לעבור 20% כלומר יכול להיות שהוועדה המקצועית טעתה בדבר זה או אחר לא נופל
18 בבית המשפט.

19
20 עו"ד ויינרוט: נקודה ראשונה אני מדבר על תחילת התקופה. ממתי זה מתחיל.

21
22 כבוד השופטת יי וילנר: אדוני נכנס לגוף הענין.

23
24 עו"ד ויינרוט: בשאלה ממתי מתחילה עוולה נזיקית לא צריך לצרף את סעיפי חוק ההתיישנות.
25 כי מה שקובע בעוולה נזיקית ממתי מתחילה התיישנות זה סעיף 89 לפקודת הנזיקין. את החוק
26 הזה לא צרפו.

27
28 כבוד השופט יי עמית: האמת זה לא נכון. זה מועד גילוי הנזק. אבל אם את היודע על האירוע
29 זה נדחה ל-6 שנים.

30
31 כבוד השופט עי גרוסקופף: כמו שאמרה חברתי אם הבחינה פה היתה בהנדסה לא הייתי נכנס
32 לזה. אנו לא בית משפט שעוסק בכך. יש וועדה מקצועית. המבחן הוא האם הוועדה המחוזית
33 ביצעה את עבודתה. היא ביצעה את עבודתה והגיעה למסקנה שזו היתה התשובה הנכונה. עדיין
34 יש לכבד אותה ואת מסקנותיה.

35
36 עו"ד ויינרוט: אין ספק שהתיישנות היא סובייקטיבית.

1 כבוד השופט ע' גרוסקופף: לא נבחן זאת. הוא לא מוכשל על שאלה אחת. יש בחינה שלמה יש
2 להם שיקול דעת מקצועי. הם חשבו שזו השאלה. אנו למרות הפיתוי העצום להיכנס לדיני
3 ההתיישנות לא צריכים לעסוק בדיני ההתיישנות במסגרת הזאת. יבוא תיק מתאים נעסוק בו.
4

5 עו"ד ויינרוט: אני לא צריך שכבודכם יקבעו בטענת ההתיישנות. התוצאה הלוגית היא סעיף 7
6 ואם מישהו מכשיל בכך זו טעות בהבנה.
7

8 כבוד השופט ע' גרוסקופף: לא שכנעת את הוועדה המקצועית.
9

10 עו"ד ויינרוט: ואם הוועדה המקצועית טענתה?
11

12 כבוד השופט ע' גרוסקופף: אז היא טעתה.
13

14 כבוד השופט י' עמית: יש כאן שלוש תשובות אף אחת מהן לא נכונה איזו תשובה הכי נכונה.
15 תשובה א' הכי נכונה.
16

17 עו"ד ויינרוט: ג' זו התשובה הנכונה שצריך אותה לענות. כמו שהבינה השופטת וילנר זו העבודה
18 הדיסציפלינרית. זה אדח בוגר קורס בלוגיקה.
19

20 כבוד השופט י' עמית: טמנו לכם פח ב' ג' ד' שראו זאת כהודאה. מאחר שהודאה יש בה טענת
21 התיישנות לאו הודאה ב' ג' ד' יורדים.
22

23 עו"ד ויינרוט: לא יורד, כי זה הזמן ממנו אני יודע. לא יכולתי לדעת קודם.
24

25 כבוד השופטת י' וילנר: אם אנו נכנסים לדיון משפטי, זו בוודאי לא התשובה הנכונה כי ממתי
26 יש קצה חוט. וקצה חוט אובייקטיבי. יכולת לדעת.
27

28 עו"ד ויינרוט: לא השאלה מתי יכולתי לדעת, השאלה ממתי ידעתי.
29

30 כבוד השופט ע' גרוסקופף: גם אם הוועדה טעתה אין לו עילה להגיע לכאן כי שיקול הדעת אם
31 היא טעתה או לא אנו לא בוחנים בשיקול הדעת של הוועדה. אדוני צריך להראות עילות
32 שחורגות מגדר טעות. אני מוכן להניח שיש טעות בשאלה עדיין זה לא מצדיק את ההתערבות
33 שלנו.
34

35 עו"ד ויינרוט: ואם היו 100 שאלות כאלה?
36

1 כבוד השופט ע' גרוסקופף : אם היו 100 שאלות כאלה היינו פוסלים את השאלה. לא נחליף את
2 וועדת הבחינות. הטעות בשיקול הדעת שלהם. גם משרד הפנים יכול לשגות בשיקול הדעת ואנו
3 לא נתערב, וזה שם יותר חשוב שנתערב.
4

5 עו"ד ויינרוט: למה לא לומר להם לא לעבור, שהם לא יהיו עורכי דין למרות שהם ידעו. לאחר
6 מכן כשהם ענו בבית המשפט הם אמרו זה צריך להיות אובייקטיבי. היום הם יודעים שזה
7 סובייקטיבי.
8

9 כבוד השופט ע' גרוסקופף: הם לא יהיו עורכי דין כי הם לא עמדו בסף שהציבה הלשכה. ברגע
10 שהם עומדים בסף אין צורך לבחון כל שאלה לגופה. זו גם הפסיקה.
11

12 עו"ד ויינרוט: בפסק דין אסד בית המשפט אמר שיש דעות לכאן ולכאן, וכבוד השופט עמית
13 אמר (מצטט).
14

15 כבוד השופט ע' גרוסקופף: זה לא המבחן מבחינתי. השאלה היא האם המבחן חורג בשאלה
16 נכונה או לא נכונה.
17

18 כבוד השופט יי עמית: בעידן פרץ הבחינות היו סופר סופר קשות. בעקבות פסק דין פרץ הגדילו
19 את הזמן לכל שאלה כי כתבתי שהזמן לכל שאלה לא מספיק. לכן בפרץ התערבתי כי ראיתי
20 שלא מספיקים לעבור על השאלה. היתה להם נדמה לי דקה, היום יש להם שתי דקות. בפסק דין
21 פרץ הם תיקנו את הדברים. היום אנו בעידן אחר לאחר שחלפו כמה שנים טובות מפסק דין פרץ
22 והדברים באים לידי ביטוי. יותר בשיעור ההצלחה גם באופן הבחינה האופי שלו יותר השתנה
23 כך שגם דברים שאמרתי בפרץ, אבל גם בפרץ דיברתי על תמהיל. וזה מה שחברי רוצה לומר.
24 חברי סיפר לנו לפני הדיון שהוא היה פרופ' באוניברסיטה והיו שאלות קשות יותר ושאלות
25 פחות קשה.
26

27 כבוד השופט ע' גרוסקופף: גם אם אסכים עם אדוני שהשאלה היא שאלה שיש טעות בתשובה זו
28 לא עילה להתערב בקביעת הוועדה. זה שיקול הדעת המקצועי שלהם מה לצרף. גם אם הם טעו
29 זה עדיין טעות בשיקול הדעת. טעות בשיקול הדעת זה לא עילה להתערב אף פעם במשפט מנהלי
30 בוודאי לא במקרה הספציפי.
31

32 כבוד השופטת יי וילנר: אם היתה שאלה ברפואה כדי לדעת אם יש טעות בשאלה היה עלינו
33 למנות מומחה. לא ייתכן שיחיה פה יתרון, אנו לא רוצים להגיע לכך שיחיה לנו כשופטים יתרון
34 שנדע מה השאלה הנכונה או לא נכונה.
35

36 עו"ד ויינרוט: מספיק קריאה טבעית כדי לקרוא את זה.
37

38 כבוד השופט ע' גרוסקופף: מדובר בשיקול הדעת של הוועדה.

1
2 כבוד השופט יי עמית: אני יודע למה הגענו לכאן. בסעיף 18 אין משפט מנהלי. אנו יושבים כאן
3 עכשיו בפן של המשפט המנהלי. למשפט המנהלי יש את הכללים שלו, כללי ההתערבות וכו'.

4
5 כבוד השופט עי גרוסקופף: אנו כאן כי סטינו מהלכת אל בלד.

6
7 כבוד השופט יי עמית: חבריי צודקים לא צריך להיכנס לתוכן בגלל התמהיל. לגופם של דברים
8 אף תשובה לא נכונה אך התשובה הנכונה ביותר היא אי ולא צריך לומר זאת. הפסיקה אמרה
9 בשנים האחרונות אנו צופים במבט על אחרת יש כאן הפליה לטובת המשפטנים. אם אגודת
10 הרופאים והמהנדסים יבואו אלינו בשאלה לא נוכל לצאת מזה.

11
12 עו"ד טסלר: יש לי טראומה מפסק דין פוסט. כבודו ירד לגוף השאלה ונותר בדעת מיעוט ואני מכח על
13 חטא שלא דיברתי בדיון. אני חושב שברגע שאראה לכבודכם ירידה לגוף השאלה אכנס לפסיקה תעצרו
14 אותי מיד. לצורך הענין אני מוכן להניח שתשובה אי היא התשובה הנכונה. גי לא נכון. אני חייב להראות
15 לכבודכם רק בפן המנהלי מהעילות שמותרות על פי הפסיקה. לא אמציא משהו חדש. מששונתה
16 המתכונת יש הוראה של מחוקק המשנה שכל הוראה בדין המהותי, חייב לצרף את כל הוראות הדין
17 שעוסקות בשאלה. אם במתכונת הראויה היה פסק דין, איך ייתכן שניתן להם לזכור את החומר למשך 3
18 חודשים, ניתן להם ספרים פתוחים. הקובץ צורף כנספת 5. הנבחן חייב לענות ותשובה שלו צריכה
19 להתבסס רק על קובץ החקיקה. גם אם הוא חושב שהתשובה שלו התבססה על תשובה אחרת הוא לא
20 יכול להשתמש בה. כדי להשיב על חלופה אי יש לדעת מה היא תקופת ההתיישנות ומתי היא מתחילה.

21
22 כבוד השופט עי גרוסקופף:

23 מי קובע מהו החומר הרלבנטי?

24
25 עו"ד טסלר: וועדת הבוחנים.

26
27 כבוד השופט עי גרוסקופף: גם אם היא טענה בחומר הרלבנטי עדיין זו לא עילה להתערב.

28
29 עו"ד טסלר: היינו ב-2021 על אותה מחלוקת. הסעיף לא צורף לחומר החקיקה. אחת מהעילות היא
30 התיישנות. אם בית המשפט לא בוחן האם הם צרפו לקובץ החקיקה על פי הדין למעשה בית המשפט
31 לעולם לא יכול להתערב בחריגה כי ראינו שבספק מהותי בדין לא מתערבים. צריך למצוא מהיכן סופרים
32 את ה-7 שנים. או מיום הנזק או מיום הגילוי. כשאני בוחן את חומר החקיקה אני פונה לסעיפים 7-8.
33 הטענה של הוועדה שחל סעיף 6. איך אפשר לטעון בפני כבודכם בפני בית המשפט העליון שחל סעיף 6
34 הוא ההסדר הכללי כשהוקם הסדר ספציפי לתביעות נזיקיות בסעיף 89 שמתחלק לשניים.

35
36 כבוד השופט יי עמית: עוולות שיש איתן נזק ועוולות שאין איתן נזק. היחס בין סעיף 8 לחוק הנזיקין
37 הוא נושא סבוך שיש בו עשרות פסיקה. באה הפסיקה ולא רצתה לסבך אתכם ונתנה לכם את הסעיף הכי

1 פשוט. ואתם הייתם צריכים לבחור את התשובה הכי נכונה. לכן לא תוכל לבוא בטרזניה למה לא צרפת
2 משהו שמסבך אותך.
3

4 עו"ד טסלר: לטעמנו השאלה קשה. לא מדבר על קושי. יש פה נתון שאומר ש-92% טעו בשאלה. מתוך ה-
5 92% היו 89% שטעו בשאלה וקבעו כולם ביחד בחלופה ג'. איך זה יכול להיות? יש גורם זר. לבחינה
6 הזאת הצטרף גורם זר שלישי שלא קשור לקושי של השאלה. יש פה נבחנים באולם שניגשו לבחינת חורף
7 22 וסיימו ב-59. הסיבה שהם סיימו ב-59 אם כבודו יפתח נספח 3 כבודו יראה איך מנסים לאחוז במקל
8 בשתי קצותיו. אותם נבחנים שיושבים כאן מחורף 22 וסיימו על 59 בשאלה 22 בחרו בא'.

9
10 כבוד השופטת יי וילנר: אדוני לא מחדש לנו, כל הנושא הזה עלה.

11
12 עו"ד טסלר: מפנה את כבודכם לעמ' 67 מהבחינה הקודמת. אם כבודכם ילך לעמ' 84 אותה שאלה
13 הופיעה בבחינה קודמת.

14
15 כבוד השופטת יי וילנר: מפנה לפסק הדין אז על מה אנו מדברים? בית המשפט אומר זו לא
16 השאלה הזאת.

17
18 עו"ד טסלר: מפנה את כבודכם לנספח 7. שאלה 12.

19
20 כבוד השופטת יי וילנר: בית המשפט המחוזי נתן תשובה לשאלה הזאת.

21
22 עו"ד טסלר: נתנו כתשובה את סעיף 8 לחוק ההתיישנות. אם ניגשתי לבחינה ובגלל השאלה הזאת לא
23 הייתי עו"ד איך הוועדה במחזור אחרי אומרת להם אתם הייתם צריכים להיות עורכי דין במחזור
24 הקודם ועכשיו לא תהיו עורכי דין כי אנחנו מסירים את השאלה. השאלות פה זהות לחלוטין לעומת
25 בפסק הדין ששם השאלות היו דומות. איך אדם שקטעו לו רק רגל אחת וגם אמרו לו שהצילו את חייו
26 צריך להתעורר חשד. גם אם היה מדובר על בחינה בפיסיקה בכימיה או ברפואה והיו אומרים שהפתרון
27 הקודם הוא נוסחה א' והיו אומרים שהפתרון הוא ב' היו שואלים מי מנהל בית הספר הזה. לא קשור
28 למשפטים. אותם אנשים שניגשו לשתי הבחינות בחרו בחלופה ג'. יש שנכשלו ויש שפתרו אותה כבחינת
29 אמת שנכנסו לבחינה לראשונה. זה חוסר הסבירות, זה חוסר ההוגנות זה חוסר הצדק. ואם אנו בני אדם,
30 אי אפשר לעמוד על הרגליים האחוריות ולומר להם בבחינה הקודמת נכשלתם וגם עכשיו נכשלתם כי
31 בחרתם בתשובה שאנו פסלנו. אני מראה לכבודו שגם הקובץ לא צורף. לא ארד לגוף השאלה מה
32 שמטריד אותי שהם מפנים לפסק דין ליפר שכבודו קבע. סעיף 6 לא חל שם. להעלות טענה ואני לא רוצה
33 להתבטא בצורה חריפה, ביודעכם שהיא לא חריפה. אי אפשר לקחת דוברי עברית ולומר להם שחל משהו
34 בשעה שחל משהו אחר. התשובה שלהם לא רק לא נכונה, היא גם מטעה.

35
36 כבוד השופטת יי וילנר: מה היתה התשובה הנכונה בשאלה 12?

37
38 עו"ד טסלר: ג'.

1
2
3 כבוד השופטת יי וילנר :
4 זו ממש לא אותה שאלה.

5
6 עו"ד טסלר : מה ההבדל?

7 כבוד השופט יי עמית : אם היתה לנו רגל אחת במקום שתי רגליים ועדיין הטיעון עומד על קרעי תרנגולת.
8 אני הולך עם אדוני לאורך כל הדרך. השאלה היא קשה.
9

10 כבוד השופטת יי וילנר : לפי דעתי ואנו מדברים פה משפטית נטו תשובה גי כי זה 10 שנים ולא
11 בגלל שזה 2016. זה לא קשור ל-2016.
12

13
14 כבוד השופט יי עמית : ואני אומר שזה 2023. יש לנו מחלוקת.

15 עו"ד שלו : ההשוואה הזאת לא במקומה. אשיב לבית המשפט בעוד כמה שעות.
16

17 כבוד השופט יי עמית : גבי תיתן את הסכמתה, אנו יכולים להחליט גם ללא הסכמת גבי.
18

19
20 הוקלד ע"י גלית

21
22 לאחר הפסקה ;

23
24 עו"ד ויינרוט : נמשוך את הערעור שלנו, נבקש ללא צו להוצאות.

25 כבוד השופט יי עמית : בסדר. הלשכה תודיע תוך שעתיים שלוש ואם לא, אמרנו את דעתנו.
26

27 עו"ד טסלר : יש לי בעיה עם האנשים שנגשו לשלב ב'. יש אנשים שזו לא בחינה ראשונה שלהם, הם
28 נסמכו על הנקודה בתורף 2022 ונבקש שהם ידברו.
29

30 כבוד השופט יי עמית : זה לא הולך ככה. מיצינו את הדין, בכל הכבוד. חלק מהדברים שצריך ללמוד זה
31 שמענו את הדין, קראנו את החומר, שמענו טיעונים. אין מקום להוספת טיעונים בכל הכבוד.
32

33 עו"ד טסלר : רק המערערים ליאל אליהו ושי דוידוב מבקשים לעמוד על הערעור.
34

35 כבוד השופט יי עמית : הן מבקשות פסק דין, בסדר. אין לנו בעיה לכתוב פסק דין, הלקוחות שלך צריכות
36 להבין שיש לכך משמעות. אפשר לפסוק הוצאות. תבל.
37

1 כבוד השופטת יי וילנר: כאשר הרכב אומר שהוא הולך לדחות את הערעור, כעורכי דין לעתיד יש לכך
2 משמעות.
3

4 עוייד טסלר: ליאל אליהו מבקשת להסיר את המועמדות.
5

6 מר דוידוב: הסתמכתי על השאלה הקודמת לפני המועד האחרון. בעיניי זו אותה שאלה זהה, בשני
7 המקרים אחרי זה, לכן אין משמעות אם זה משפטים או רפואה. שאלה זהה תשובה שונה. לכן אשמח
8 לקבל פסק דין.
9

10 כבוד השופט יי עמית: תקבל פסק דין.
11

12 פסק הדין יישלח
13

14 קלדניות: גלית / רינה
15